އާއްމު އުނދަގޫތަކާބެހޭ ގޮތުން އަމަލު ކުރަންޖެހޭ އުސޫލު

ތައާރުފާއި ނަން 01. (ހ) މިއީ ޤާނޫނު ނަންބަރު: 07/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 151 ވަނަ މާއްދާއިން ކައުންސިލަށް ލިބިދޭ ބާރުގެ ދަށުން ލޯކަލް ގަވަރމަންޓް އޮތޯރިޓީގެ މަޝްވަރާއާއެކު އެ މާއްދާގެ (ޅ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ކައުންސިލުން އެކުލަވާލައި 4 ޑިސެމްބަރު 2014 ގައި، ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކޮށް، ޤާނޫނީ ބާރު ލިބިފައިވާ، އާއްމު އުނދަގޫތަކާބެހޭ ގަވާއިދުގެ 18 (ހ) ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އެ ގަވާއިދު ނަގަހައްޓައި ހިންގުމަށްޓަކައި އެކުލަވާލި އުސޫލެވެ.

(ށ) މި އުސޫލަށް ކިޔާނީ "އާއްމު އުނދަގޫތަކާބެހޭ ގޮތުން އަމަލު ކުރަންޖެހޭ އުސޫލު" އެވެ.

އަމަލު ކުރަން ފަށާ ތާރީޚު 02. (ހ) މި އުސޫލަށް އަމަލު ކުރަން ފަށާނީ، މި އުސޫލު ރައްޔިތުންނަށް އެންގުމަށް އާންމުކޮށް އިޢުލާނު ކުރާތާ 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ މުހުލަތެއް ދިނުމަށްފަހުގައެވެ.

(ށ) މި އުސޫލަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމުގެ ކުރިން ގޭގެ ބޭރުގައި އެކި ތަންތަނުގައި ބަހައްޓާފައި ހުރި ތަކެތި މި އުސޫލަށް އަމަލުކުރަންފަށާ ތާރީޚުން ފަސްވެގެން 07 (ހަތެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ނަގައި ބިން ސާފުކުރަން ވާނެއެވެ.

މީހުންގެ ޚާއްޞަ ދިރިއުޅުން 03. (ހ) ކޮންމެ މީހެއްގެ ޚާއްޞަ އަދި އާއިލީ ދިރިއުޅުމާއި، ގޭތެރި ގުޅުންތަކާއި ޚާއްޞަ މުއާސަލާތުތަކަށް ހުރުމަތްތެރިވުން ލާޒިމްވާ ކަންކަމާއި ތަންތަނުކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނު އަސާސީ ކަނޑަވަރުކުރާ ހިސާބު، އަދި ކޮންމެ މީހަކުވެސް އެހެންމީހުންގެ މިބޭނުމުން ހައްޤުތަކަށް ހުރުމަތްތެރިވާން ޖެހޭނެއެވެ.

(ށ) އެއްވެސް މީހަކު އެއްވެސް މާނައެއްގައި އަނެކަކަށް ތުރާކޮށް އުނދަގޫ ކުރުން ނުވާނެއެވެ. އަދި ތިމާއަށް ލިބިގެންވާ ހައްޤުގެ ބޭނުން ކުރަންވާނީ އަނެކާގެ ހައްޤުގެ ދާއިރާގެ ތެރެއަށް ނުވަދެވޭނެ މިންވަރަކަށެވެ.

އަވަށްޓެރިންނަށް އުނދަގޫ ކުރުން 04. މީހަކު ނުވަތަ މީހުންތަކެއް އުޅުވެގެން ނަމަވެސް، އެމީހެއްގެ ނުވަތަ އެބައެއްގެ އަވަށްޓެރިންނަށް އުނދަގޫ ވާގޮތަށް، ތިރީގައި ބަޔާންކުރާ އެއްވެސް އަމަލެއް ހިންގައިގެން ނުވާނެއެވެ.

(ހ) ޗޮރުން.

(ށ) އަވަށްޓެރިޔާ ނުވަތަ އަވަށްޓެރިންގެ ގެއަކަށް ނުވަތަ ގޯތަށް އެއްޗިހި އުކުން.

(ށ) އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރު ކުރުމުގެ ޤަވާއިދުތަކާ ޚިލާފަށް ބާރަށް ބަރުގޮސް އަޅައިގެން އުޅަނދު ފަހަރު ދުއްވުމާއި، އުޅަނދުފަހަރުގެ ސައިލެންސަރުން އެ ބާވަތުގެ އުޅަނދުތަކުން އާއްމުކޮށް އުފެދޭ އަޑަށްވުރެ ގަދަ އަޑު އިތުރުކޮށް ދުއްވުން.

(ނ) އަވަށްޓެރިންގެ ހިތްހަމަޖެހުމަށް ބިރުވެރިކަން އުފެދޭ ގޮތަށް ނުވަތަ މީހަކަށް ގެއްލުމެއް ލިބިދާނެ އެއްވެސް އަމަލެއް ހިންގައި އުނދަގޫ ކުރުން.

05. މަގުމަތީގައި ހިނގާ މީހުންނަށް އުނދަގޫ ކުރުން

(ހ) މީހަކު ނުވަތަ ގިނަ މީހުންތަކެއް އެކުވެގެން ނަމަވެސް މަގުމަތީގައި ހިނގައި ބިނގައިވާ މީހުންނާއި ފޫހި ބިރުދެއްކުމާއި، ގަދަށް އަތްލުމާއި، މީހަކަށް ނުވަތަ އާންމުކޮށް މީހުންނަށް ފެންނަ ގޮތަށް ޖިންސީ ގުނަވަނެއް ހާމަކޮށް ނުވަތަ ޖިންސީ ޙަރަކާތެއް ސިފަކޮށްދޭ އިޝާރާތް ކުރުމާއި، މީހެއްގެ ހިތްހަމަޖެހުމަށް ބިރުވެރިކަން އުފެދޭފަދަ ނުވަތަ މީހަކަށް ގެއްލުމެއް ލިބިދާނެފަދަ އަމަލެއް މަގުމަތީގައި ނުވަތަ އާއްމު ތަންތަނުގައި ކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.

(ށ) އެއްވެސް މީހަކު އާއްމު ތަންތަނުގައި ކުޑަކުދިންގެ ނުވަތަ ޤަސްދުގައި ކާނާ، އެތަންތަނުގައި ނުވަތަ ތަންތަނުގެ ފޮރިގައި އުފެދިފައިވާ ސަމާސާ ބާއްވައިގެން އުނދަގޫވާފަދަ އެއްވެސް އަމަލެއް ކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.

06. އަވަށްޓެރިންނަށް އުނދަގޫވާ ގޮތަށް ލަވަޖަހައި ޖެހި ބުނުން

(ހ) ގެދޮރުތަކާއި އިމާރާތްތަކުގައި، އަވަށްޓެރިންނަށް އުނދަގޫވާގޮތަށް، ބާރަށް ލަވަޖަހައި ނުވަތަ އަވަށްޓެރިންނަށް އުނދަގޫވާގޮތަށް ޖެހޭގެ އަޑުބާރުކޮށްގެން ޖެހި ދުއްވާލުމާއި އަވަށްޓެރިންނަށް އުނދަގޫވާގޮތަށް އޭގެ އަސްލު ބޭނުމުގައި އަޑުގަދަ ކުރާ ޗާޓު އެއްގޮތަށް، ބޭނުން ކުރެ އަޑުގަދަކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.

(ށ) ރަސްމީ ރަސްމިއްޔާތު ނުވަތަ ކައިވެނީގެ ހަފްލާއެއް ނުވަތަ ސަލާމް ރަށްވުމެއް ނުވަތަ ކުޅިވަރު ކުޅޭ ތަންތަން ނުވަތަ އިންތިޒާމްކޮށް، މީހުން ބައިވެރިވާ ފަދަ ގޮތް ކައިރި ހިސާބުތަކުގެ މީހުންނަށް އުނދަގޫވާގޮތަށް ބާރަށް ލަވަޖަހައި އަޑުގަދަކޮށް ޖެހި ދައްކައިގެން ނުވާނެއެވެ.

07. އަޑުގަދަ މިއުޒިކް ބޭނުންކުރުން

ކައުންސިލުގެ ހުއްދަ ލިބިގެން ނޫންނަމަ ރޭގަނޑު 10:00 ގެ ފަހުން އަވަށްޓެރިންނަށް އުނދަގޫވާގޮތަށް އަޑުހަރުކޮށް އެއްވެސް ބާވަތެއްގެ މިއުޒިކް ނުވަތަ މިއުޒިކް ބޭނުންކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.

08. ކުނިކަސް ހަލާކުކުރާފަދަ ތަންތަން ފިޔަވައި އެހެން ތަންތަނަށް ކުނި އެޅުން

(ހ) ކުނި އުކަން ހަލާކުކޮށްލާފަދަ ތަންތަން ފިޔަވައި އެހެން ތަންތަނަށް ކުނި އުކައިލުމަކީ، އަދި އެއްތަނުން އަނެއްތަނަށް ކުނި ގެންދާއިރު ކުނި ފައިބާފަދަ ތަކެތީން ރައްކާތެރިކަން އުނދަގޫ ނުފެނޭ ގޮތަށް ނިވައިކޮށްގެން ނޫން ގޮސްކަން މީހުންގެ އަޑަށް ވިއްސާ ނުވަތަ ދިރޭ އެއްޗެއްގައި ވިއްސާ އެޅިވެގެ އެއްވެސް އެއްޗެއް ގެންގޮސްގެން ނުވާނެއެވެ.

(ށ) ކުނި އުކަން ކަނޑައަޅާފައިވާ ތަންތަނުގެ ކުނި އުކައިލުމަށް ކުނިފޮށިގަ ވަސް، އަވަށްޓެރިންނަށް ދެރަވާ ގޮތަށް ބަހައްޓައިގެން ނުވާނެއެވެ.

މަގުމަތި ހަޑިކުރުން	09.	(ހ) މަގުމަގުތަކާއި މަގުމަތީ ކުރި އަޅުމަށް ނޫން ގޮތެއްގައި ބަހައްޓާފައި ހުންނަ އެއްޗެހިތަކުން ކުނިފަދަ ތަކެތި އަޅައިގެން ނުވާނެއެވެ.
		(ށ) މަގުމައްޗަށާއި، މަގުމަތީގައި ބަހައްޓާފައި ހުންނަ ތަކެއްޗަށާއި އިމާރާތްތަކުގެ ފާރަށް ނުވަތަ އިންފާރު ހަޑިވާގޮތަށް އެއްޗެހި އުކައި، ފާރަށް ކުރެހުމާއި ހަޑިވާގޮތަށް އެއްޗެހި ލިޔުމާއި ފާރުތަކާއި މަގުމަތީގައި ތަޅާފޮޅާ ޖަހައިގެން ނުވާނެއެވެ.
ހިނގާބިނގާވާ މީހުންނަށް އުނދަގޫވާ ގޮތަށް އާއްމު މަގުމަތީގައި ކުޅިވަރު ކުޅުން	10.	(ހ) އާއްމު މަގުމަތީގައި އުޅަނދުފަހަރު ހިނގާ މީހުންނާއި ދުއްވާ އެއްޗެހިއަށް ދަތިވާ ގޮތަށް ކަމެއް ކުރުމާއި ބޯޅަ ކުޅުމާއި ކުޅިވަރު ކުޅުމާއި އުޅަނދުފަހަރު ހިނގާ މީހުންނާއި ދުއްވާ ތަކެއްޗަށް އެއްވެސް ބާވަތެއްގެ ދަތިވާ ގޮތަށް އެއްވެސް ކަމެއް ކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.
		(ށ) ހިނގާ މީހުންނާއި ދުއްވާ ތަކެއްޗަށް ދަތިވާގޮތަށް މަގުމަތީގައި ތިބެގެން ނުވާނެއެވެ.
ދުން އަރާގޮތަށް ހޮޅި ގަނޑުގައި އަލިފާން ރޯކުރުމާއި ކުނި އަންދުން	11.	(ހ) އަވަށްޓެރިންނަށް އުނދަގޫވާގޮތަށް ހޮޅިގައި އަދި އެނޫން ތަނެއްގައިވެސް އެއްޗެހި އަންދައިގެން ނުވާނެއެވެ. (ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި އެނގެން އޮތުމަށްޓަކައިވެސް، ސަރުކާރުގެ މުއައްސަސާތަކާއި، ކުންފުނި، ކުލަބު ޖަމްޢިއްޔާ ޖަމާޢަތްތަކާއި، އަމިއްލަ ސްކޫލް ބިޒްނަސް ކުރާ ފަރާތް ތަންތަނާއި، ވިޔަފާރިކުރާ ތަންތަނާއި، އަމިއްލަ މީހުންގެ ގޭގެތާއި، ގޯސްވެފައިވާ، އަދި މީހުންވެސް މިފަދަ ތަންތަނުން ކުނިގޮނޑުތަކަށް ނުވަތަ ސިޓީ އޮފީހުގެ ހޮޅިބަނޑު ބޭރުގެ ދަނޑުން އަންދަންޖެހޭ ތިކިފިތުނުފަދަ ތަކެތި އަންދައިގެ ހޮޅި ބޭރުގާ އަންދަނި ދޭނެއެވެ.
އެއްވެސް ތަނެއްގައި އަޑުގަދަކުރުން	12.	(ހ) ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ ފާރުން އަސާސީ އިސްލާމް އުޅުމުގެ މިނިވަންކަން ދިނުމަށް ހިނގާ އެއްޗަކީ ބޯހުރިމީހުންގެ ބާރުން ކުރަނިވި ފާރުން އަސާސީ ބައްޓަންވާއި މިނިވަންކަމުގެ ބާރުގައި އެހެން ތަކެތީގެ ބައްޓަންވާއި ބަޔާންކުރަނުވާން ގޮތެއްގެ މަސްއްލަ އުޅުމާ ބާރުވެރިން ހުރިހާ ޚާއްޞަ މަޤާމުތަކާއި އެހެންމީހުގެ ޙަރަކާތެއް ގޮތެއް މަސްލަހަތު.
		(ށ) އެއްވެސް މީހަކު ރޭގަނޑު ސަރަހައްދެއްގައި ބޮޑު އެއްވުމެއްހެދުމަށް، އެހެން މީހުންގެ ކޮންމެ ހާލަތަކު އިޖްތިމާޢީ ބޭނުމުގެ މަސްހުނިއެއް އަދި ހުރިހާ ފަރާތަކުން ސަލާމަތްކުރާ ގޮތަކަށް މަސްލަހަތު. އަދި އެފަދަ އެއްވުމެއްގައި ރޭގަނޑު 12:00 ގެ ފަހުން އަޑުގަދަކުރާ ބާވަތުގެ ނުވަތަ، އެސަރަހައްދުގައި ދިރިއުޅޭ އާއްމުންނަށް އުނދަގޫވާނެ ގޮތަށް އަޑުގަދަކޮށް ހަދައިގެން ނުވާނެއެވެ.
		(ނ) ވަކި ފަރުދަކު ނުވަތަ ބައެއް ނުވަތަ ގްރޫޕަކުން ރޭގަނޑު 12:00 ގެ ފަހުން އާއްމުކޮށް ދިރިއުޅޭ ސަރަހައްދު ތެރޭގައި ހަޅޭއްލަވާ އަޑުގަދަކޮށް ހަދައިގެން ނުވާނެއެވެ.
ދޮރާށިމަތީގައި އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުން	13.	އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް އެއްވެސް އުޅަނދެއް ދޮރާށިމަތީގައި ދުއްވުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

14. މަގުތަކާއި އިޖުތިމާޢީ ސަރަހައްދުތަކުގައި ހަރަކާތް ބޭއްވުން

(ހ) މަގުގައި ހިނގާ މީހުންނާއި ދުއްވާ ތަކެއްޗަށް ދަތިވާ ގޮތަށް މަގުމަތީގައި ކުޅިވަރު ބޭއްވުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި އެހެން އޮތްނަމަވެސް ޚާއްޞަ ބޭނުމަކަށް ކައުންސިލްގެ ހުއްދައާއެކު މަގުމަތީގައި ކުޅިވަރު ބޭއްވޭނެއެވެ.

(ނ) ކައުންސިލްގެ ހުއްދަ ލިބިގެންނޫން ގޯތިތެރޭގައި، އިޖުތިމާޢީ ސަރަހައްދު ތަކާއި ވަޒީފާތަކާ އާދި ސަރަހައްދުތަކުގައި ދަނޑު، ދަނޑި، ވެލި، ލަކުޑި ފަދަ އެއްވެސް އެއްޗެއް 2 (ދޭއް) ދުވަހަށްވުރެ ގިނަ ދުވަހު ބަހައްޓައިގެން ނުވާނެއެވެ.

(ރ) މަގުގެ އެއްވެސް ސަރަހައްދަކަށް ވެލި އަޅަން ބޭނުން ވެއްޖެނަމަ އެކަން ކުރަންވާނީ މި ކައުންސިލްގެ ހުއްދައާއި އެކުގައެވެ.

15. އެންޖީނުން އަޑު ގަދަކޮށް ވެހިކަލް ދުއްވުން.

އެންޖީނުން އަޑު ގަދަކޮށް ސައިކަލްތަކާއި ވެހިކަލް ފަދަ ދުއްވުމުގައި އެ ރަށު މާ ބޮޑަށް ނުދާނެ ފަދަ ގޮތަކަށް ނިވައި ކުރަންވާނެއެވެ.

16. މި އުސޫލުގެ ދަށުން މައްސަލަ ހުށަހެޅުން

މި އުސޫލުގައި ހިމެނޭ މައްސަލަތައް ކައުންސިލަށް ހުށަހެޅުމުން ކައުންސިލުން ނުވަތަ ތަންފީޒީ އިދާރާތަކަށް ގުޅުވައިދީގެން މި އުސޫލުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މައްސަލަތައް ހައްލު ކުރަންވާނެއެވެ. އަދި މި އުސޫލުގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ މައްސަލަތައް ނިންމާނީ އިދާރީގޮތުންނެވެ.

17. މި އުސޫލާ ޚިލާފުވުން

(ހ) މި އުސޫލުގައި ހިމެނިފައިވާ ކަމެއްގައި އެކަން ޚިލާފުވާ ނުވަތަ ގަވާއިދުތަކުން ފަރާތްތަކަށް އަދަބުދިނުމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ސިފަތަކުގެ ފުރަތަމަ ފަހަރަށް އެކަކަށް އިންޒާރު ދެވިދާނެ އެވެ. އަދި ދެވަނަ ފަހަރަށް އެފަދަ ކަމެއް ތަކުރާރުކޮށްފިނަމަ، އެކަމެއް ނުކުރުމަށް އެންގުމާއެކު ކަމުގެ ކުޑަބޮޑުމިނަށް ބަލައި -/500 (ފަސްސަތޭކަ) ރުފިޔާއާއި -/1,000 (އެއްހާސް) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާ ކުރެވޭނެ. އަދި ތިންވަނަ ފަހަރަށް އެފަދަ ކަމެއް ތަކުރާރުކޮށްފިނަމަ، އެކަމެއް ނުކުރުމަށް އެންގުމާއެކު ކަމުގެ ކުޑަބޮޑުމިނަށް ބަލައި -/1,000 (އެއްހާސް) ރުފިޔާއާއި -/2,000 (ދެހާސް) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާ ކުރެވޭނެ. އަދި ހަތަރުވަނަ ފަހަރަށް އެފަދަ ކަމެއް ތަކުރާރުކޮށްފިނަމަ، އެކަމެއް ނުކުރުމަށް އެންގުމާއެކު ކަމުގެ ކުޑަބޮޑުމިނަށް ބަލައި -/2,000 (ދެހާސް) ރުފިޔާއާއި -/3,000 (ތިންހާސް) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާ ކުރެވޭނެ. އަދި ފަސްވަނަ ފަހަރަށް އެފަދަ ކަމެއް ތަކުރާރުކޮށްފިނަމަ، އެކަމެއް ނުކުރުމަށް އެންގުމާއެކު ކަމުގެ ކުޑަބޮޑުމިނަށް ބަލައި -/3,000 (ތިންހާސް) ރުފިޔާއާއި -/4,000 (ހަތަރުހާސް) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާ ކުރެވޭނެ. އަދި ހަވަނަ ފަހަރަށް އެފަދަ ކަމެއް ތަކުރާރުކޮށްފިނަމަ، އެކަމެއް ނުކުރުމަށް އެންގުމާއެކު ކަމުގެ ކުޑަބޮޑުމިނަށް ބަލައި -/4,000 (ހަތަރުހާސް) ރުފިޔާއާއި -/5,000 (ފަސްހާސް) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާ ކުރެވޭނެ. އަދި ހަވަނަ ފަހަރަށްވުރެ އިތުރަށް އެފަދަ ކަމެއް ތަކުރާރު ކުރާ ކޮންމެ ފަހަރަކު، އެކަމެއް ނުކުރުމަށް އެންގުމާއެކު -/5,000 (ފަސްހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާ ކުރެވޭނެ.

(ށ) މި އުސޫލާ ޚިލާފުވެގެން ކުރާ ޖޫރިމަނާ ފައިސާ ދައްކަންވާނީ ނިލަންދޫ ކައުންސިލަށެވެ. އަދި މި ފައިސާ ޖަމާކުރަނީ ކައުންސިލްގެ އާމްދަނީ ބަޖެޓަށެވެ.

ނޯޓް: މި އުސޫލު ގެޒެޓުކުރީ 2018 ވަނަ އަހަރުގެ 44 ވަނަ ޖަރީދާއިންނެވެ.